

**การมีส่วนร่วมกิจกรรมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบ้านชีวะหลาน จำกัด
อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี**
**Activity Participation of Agricultural Cooperative Member
in Ban Chiawlan Limited, Ban Takhun District, Surat Thani Province**

สุดารัตน์ วาเรศ, กอบกิตติ์ สุวรรณโชติ, เบญจ พงษ์พรหม, วรพันธ์ ทองมัน¹

Sudarat Wares, Kobkit Suwanachot, Ben Pompoltam, Worapun Thongmugmun

พระปลัดวิสุทธิศรี เทียนวิเศษ, บัวบุษรา อัครศรุตพิงค์, ณัฐวัฒน์ สุดประเสริฐ¹

Phraku Udomcharuwan Teanviset, Vuabutsara Akarasrutlpong, Natthawattana Sudprasert

E-mail: Detchat2508@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมกิจกรรมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบ้านชีวะหลานจำกัด 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมกิจกรรมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบ้านชีวะหลานจำกัด ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการเป็นสมาชิกต่างกัน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไข การมีส่วนร่วมกิจกรรมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบ้านชีวะหลานจำกัด เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยการหาค่าสถิติ t-test และ F-test รวมถึงการเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้ Scheffe method

ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมกิจกรรมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบ้านชีวะหลานจำกัด โดยรวม อยู่ในระดับปานกลางเมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการเป็นสมาชิก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านธุรกิจขาย ด้านธุรกิจซื้อ และด้านการรับฝากเงิน อยู่ในระดับปานกลางผลการเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมกิจกรรมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบ้านชีวะหลานจำกัด ตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการเป็นสมาชิก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมกิจกรรมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบ้านชีวะหลานจำกัด คือ ควรช่วยเหลือกลุ่มสมาชิกได้กู้เงินดอกเบี้ยต่ำ รวบรวมผลิตผลทางการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์ขายสู่ตลาด รับฝากเก็บรักษาสินค้าหรือการจัดหาตลาดขายผลิตผลของสมาชิก เพื่อจะได้ราคาดีกว่าและเป็นการป้องกันกดราคาสินค้าทางการเกษตรจากพ่อค้าคนกลางควรสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับสมาชิกในเรื่องของการซื้อเครื่องอุปโภคบริโภค และเครื่องมือเครื่องใช้ในการเกษตรโดยรวมกันซื้อเป็นจำนวนมาก หรือซื้อในราคาขายส่ง ควรสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับสมาชิกในเรื่องเกี่ยวกับระเบียบการและขั้นตอนของการออมทรัพย์ การฝากเงิน ดอกเบี้ยเงินฝาก อันจะให้สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจ และส่งผลให้การดำเนินชีวิตของสมาชิกมีความเจริญก้าวหน้า ต่อไป

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมกิจกรรม, สมาชิกสหกรณ์การเกษตร, บ้านชีวะหลาน

Abstract

This Thematic Paper has the objectives as follows 1) to study activity Participation of Agricultural Cooperative Members in Ban Chiawlan Limited. 2) to compare with activity Participation of Agricultural Cooperative Members in Ban Chiawlan Limited, that have different gender, age, educational levels and period of members 3) to study the suggestions on problems and correct the ways for activity Participation of Agricultural Cooperative Members in Ban Chiawlan Limited. The statistics using data

¹ นักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

analysis were percentage, mean, standard deviation. Test the hypothesis with statistical evaluation of t-test and F-test including pair of comparison using Scheffe method.

The research results found that: Activity Participation of Agricultural Cooperative Members in Ban Chiawlan Limited, in overview was in moderate level separating as gender, age, educational levels and period of members. When considering as each aspect found that aspects of credit business, business sells, business buys, and deposit the money in overview and each aspect were in moderate level. The comparative results for activity Participation of Agricultural Cooperative Members in Ban Chiawlan Limited, separating as gender, age, educational levels and period of member found that were different statistically significantly at level 0.001.

The suggestions on problems and correct the ways for activity Participation of Agricultural Cooperative Members in Ban Chiawlan Limited, should help members testifies to borrow money low interest. should manage in about the way agriculture produce of cooperative members for collect to the market or undertake to deliver keep the produce or the arrangement for business to sell the produce of a members for was good price better sell by oneself. And the prevention lowers the price way agriculture goods from the middleman. should train the understanding with a members in about consumer goods buying. and the tool in the agriculture by generally buy greatly or buy in the wholesale price. should train the understanding with a members in about the regulations and the step of the saving, money entrustment, deposit interest. will be a member to get omniscient the understanding and cause the way of members life has the progress in the future.

Keywords: Activity Participation, Agricultural Cooperative Members, Ban Chiawlan

บทนำ

สหกรณ์เป็นองค์กรนิติบุคคลที่สมาชิกสมัครใจจะร่วมกันดำเนินการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ภายใต้อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ ขบวนการสหกรณ์ประกอบด้วยบุคคลหลากหลายอาชีพทั้งภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร สหกรณ์ที่จดทะเบียนตามกฎหมายพระราชบัญญัติสหกรณ์ จำแนกได้ 7 ประเภท คือ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์บริการ สหกรณ์เครดิตยูเนียน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้ประเมินภาวะทางเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์ในรอบปี 2549 จำนวนทั้งสิ้น 5,744 แห่ง มีสมาชิก 8.93 ล้านคน มีทุนดำเนินงาน 791,516 ล้านบาท ดังนั้นขบวนการสหกรณ์จึงเป็นองค์กรประชาชนที่มีกฎหมายรองรับกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ และหากขบวนการสหกรณ์สามารถพัฒนาจนเกิดความเข้มแข็ง ย่อมเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศได้เป็นอย่างดี

สหกรณ์การเกษตร คือ องค์กรที่ผู้ประกอบอาชีพทางการเกษตรรวมกันจัดตั้งขึ้น และจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต่อนายทะเบียนสหกรณ์ตามกฎหมาย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินการร่วมกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิกและช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิก (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2554)

สหกรณ์การเกษตรจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิกโดยวิธีช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักสหกรณ์ รวมทั้งในข้อต่อไปนี้ จัดหาวัสดุการเกษตรและเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นมาจำหน่ายแก่สมาชิกรวบรวมผลผลิตผลการเกษตร ผลิตภัณฑ์และบริการของสมาชิกมาจัดการขายหรือแปรรูปออกขายโดยซื้อหรือรวบรวมผลผลิตจากสมาชิกก่อนผู้อื่นจัดให้มีเงินกู้หรือสินเชื่อแก่สมาชิก เพื่อการประกอบอาชีพและการดำรงชีพ ส่งเสริมการออมทรัพย์ของสมาชิก ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกและชุมชนร่วมกับสหกรณ์อื่น สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมนุมสหกรณ์ องค์กร ชุมนุมภาคเอกชน และหน่วยงานของรัฐเพื่อส่งเสริมและปรับปรุงกิจการของสหกรณ์ ส่งเสริมและเผยแพร่อาชีพการเกษตร หัตถกรรม อุตสาหกรรมในครัวเรือนหรือการประกอบอาชีพอย่างอื่นในหมู่สมาชิกและครอบครัวสมาชิก รวมทั้งการส่งเสริมความรู้ในการผลิตทางอุตสาหกรรม เพื่อให้สมาชิกมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง

สหกรณ์การเกษตรบ้านเขี้ยวหลาน จำกัด เดิมชื่อ สหกรณ์เขื่อนเขี้ยวหลาน จัดทะเบียนตามพระราชบัญญัติ สหกรณ์ พ.ศ. 2551 เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2530 จำนวนสมาชิกแรกตั้ง 112 คนและมีทุนของจดทะเบียน 1,650 หุ้น คิดเป็นเงิน 16,500 บาท ปัจจุบันมีสมาชิกจำนวน 578 คน มีทุนเรือนหุ้น 107,014 หุ้น คิดเป็นเงิน 1,070,140 บาท มีคณะกรรมการดำเนินงาน จำนวน 15 คนผู้ตรวจสอบกิจการ 3 คน และมีพนักงานเจ้าหน้าที่สหกรณ์ 20 คน ดำเนินกิจกรรมเพื่อให้บริการกับสมาชิกหลายอย่างด้วยกัน ดังนี้ธุรกิจสินเชื่อธุรกิจรับฝากเงินธุรกิจรวมซื้อธุรกิจรวมขายการให้การศึกษาอบรมแก่สมาชิกส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมกลุ่มอาชีพแก่สมาชิกและครอบครัวสมาชิกการดำเนินงานของสหกรณ์มุ่งสนองความต้องการของสมาชิกเพื่อให้สมาชิกมีความกินดี อยู่ดีมีสันติสุขในสังคม

สหกรณ์การเกษตรเขี้ยวหลาน จำกัด ประสบกับปัญหาในเรื่องของสมาชิกที่ยังไม่เข้าร่วมกิจกรรมของสหกรณ์ ในหลายๆกิจกรรม จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยซึ่งทำหน้าที่หัวหน้างานบริหารมีความสนใจที่จะทำโครงการ ศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบ้านเขี้ยวหลาน จำกัด อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับ 1) ด้านการธุรกิจสินเชื่อ 2) ธุรกิจขาย 3) ธุรกิจซื้อ 4) การฝากเงินกับสหกรณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสหกรณ์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมกิจกรรมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบ้านเขี้ยวหลานจำกัด อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมกิจกรรมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบ้านเขี้ยวหลานจำกัด อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานีที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการเป็นสมาชิก ต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมกิจกรรมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบ้านเขี้ยวหลานจำกัด อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตของการวิจัย
 - 1.1 ขอบเขตด้านประชากรได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรบ้านเขี้ยวหลาน จำกัด อำเภอบ้านตาขุน จังหวัด สุราษฎร์ธานี ที่มีสมาชิกจำนวนทั้งสิ้น 578 คน
 - 1.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ การมีส่วนร่วมกิจกรรมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบ้านเขี้ยวหลาน อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านธุรกิจสินเชื่อ 2) ด้านธุรกิจขาย 3) ด้านธุรกิจซื้อ 4) ด้านการรับฝากเงิน
 - 1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรบ้านเขี้ยวหลาน จำกัด อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้ว สามารถสร้างกรอบแนวคิด ตามแนวคิดทางด้านสหกรณ์ ทฤษฎีทางสังคมศาสตร์รวมถึงแนวคิดเกี่ยวกับ ระบบสหกรณ์กับการพัฒนาประชาธิปไตย ของ บุญมี จันทวงศ์ (2543) ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลต่าง ๆ มากำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการเป็นสมาชิก รวมถึงแนวคิดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ประกอบด้วย ด้านธุรกิจสินเชื่อ ด้านธุรกิจขาย ธุรกิจซื้อ และธุรกิจรับฝากเงิน
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 3.1 ประชากร ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรบ้านเขี้ยวหลาน จำกัด อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานีจำนวน 578 คน
 - 3.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างสูตรเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (อานินทร์ ศิลป์จารุ, 2550) ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรบ้านเขี้ยวหลาน จำกัด อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 240 คน
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

4.1 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีรวมทั้งเอกสาร บทความ ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.2 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ครอบคลุมขอบเขตการศึกษาวิจัยโดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็น 2 รูปแบบ คือ คำถามปลายปิด (Close-ended Question) และคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) ประกอบกัน ซึ่งเป็นการดัดแปลงเครื่องมือจากแบบสอบถามที่ได้เคยผ่านการตรวจสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability)

4.3 นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุงให้ถูกต้องและชัดเจน เหมาะสม ทั้งเนื้อหาสาระ และการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา เพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4.4 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านพิจารณาตรวจสอบเนื้อหาความชัดเจนของแบบสอบถามและให้ข้อเสนอแนะเพื่อทำการแก้ไขให้ดีขึ้นในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยหาดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item – Objective Congruence : IOC) โดยออกแบบสำรวจให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อในเครื่องมือวัด ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.932

4.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try – Out) กับสมาชิกสหกรณ์ที่ไม่ใช่ประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.9301

4.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมกิจกรรมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบ้านเขี้ยวหลานจำกัด อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ได้ทดลองใช้และปรึกษาร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์พร้อมนำไปใช้กับประชากรกลุ่มตัวอย่าง ต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมกิจกรรมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบ้านเขี้ยวหลานจำกัด อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามลำดับดังนี้

5.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างนำมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ (Percentages)

5.2 ข้อมูลของแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมกิจกรรมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบ้านเขี้ยวหลานจำกัด อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานีนำมาวิเคราะห์โดยหาค่าของคะแนนค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูลหาความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมกิจกรรมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบ้านเขี้ยวหลานจำกัด อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานีโดยการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติใช้ t-test และ F-test รวมถึงการเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้ Scheffe method (สงศรี ชมพูนุช, 2549) ซึ่งเป็นวิธีการทางสถิติที่ใช้ทดสอบความแตกต่าง เพื่อพิจารณาความแตกต่างกันระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม

5.4 วิเคราะห์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบ้านเขี้ยวหลาน จำกัดจังหวัดสุราษฎร์ธานีโดยใช้วิธีการแจกแจงความถี่

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า

1.1 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 56.3 เพศชาย จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 43.7

1.2 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 30-50 ปี จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 52.5 รองลงมาอายุ 51 ปีขึ้นไปจำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 และน้อยที่สุดต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 ตามลำดับ

1.3 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาจำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 50.4 รองลงมาได้แก่ ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น /ปวช.จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 และน้อยที่สุดระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวส ขึ้นไปจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 24.6 ตามลำดับ

ที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 1-5 ปีมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 6-10 ปีมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 1-5 ปีมีส่วนร่วมกิจกรรมสหกรณ์ด้านธุรกิจสินเชื่อมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาด้านธุรกิจขายมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และด้านธุรกิจซื้อมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลางสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 6-10 ปี พบว่า มีส่วนร่วมกิจกรรมสหกรณ์ด้านธุรกิจสินเชื่อมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาด้านการรับฝากเงินมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และด้านธุรกิจซื้อมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลางสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกมากกว่า 10 ปีขึ้นไปพบว่า มีส่วนร่วมกิจกรรมสหกรณ์ด้านธุรกิจสินเชื่อมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาด้านการรับฝากเงินมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และด้านธุรกิจซื้อมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาการมีส่วนร่วมกิจกรรมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบ้านเชียงหวานจำกัด อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้แยกอภิปรายผล ตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์โดยรวม พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรับฝากเงิน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาด้านธุรกิจสินเชื่อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ด้านธุรกิจขาย และที่สุดด้านธุรกิจซื้อมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลางสาเหตุที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสมาชิกสหกรณ์ มีความร่วมมือต่อกิจกรรมต่างๆของสหกรณ์นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานต่างๆ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในหลักการ และวิธีการสหกรณ์ประสบการณ์ทางสหกรณ์ สิ่งแวดล้อม และประสบการณ์เดิมของสมาชิกนั้น ผู้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องสหกรณ์ดี เคยมีประสบการณ์เป็นสมาชิกสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จมาก่อน หรือเคยได้รับความพึงพอใจจากบริการด้านอื่นๆของสหกรณ์มาก่อน แม้ว่าผลการวิจัยจะมีค่าเฉลี่ยทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางก็ตาม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เรืองยศ นันทเสน (2532) ที่กล่าวว่า ผู้ที่มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีเคืองแค้น มักจะมีความสนใจเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสหกรณ์ในทางตรงข้ามสมาชิกที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในหลัก และวิธีการสหกรณ์ดีพอ หรือเคยมีประสบการณ์ในสหกรณ์ที่ล้มเหลวมาก่อน หรือมีสภาพความเป็นอยู่ และการทำมาหากินที่สุขสบายดี มักมีทัศนคติที่ไม่ดี หรืออยู่เฉยๆ ต่อสหกรณ์ และมักไม่ค่อยให้ความสนใจ หรือเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของสหกรณ์เท่าที่ควร

2. ผลการวิเคราะห์โดยรวมและรายด้านจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการเป็นสมาชิก พบว่า ทั้งเพศชาย และเพศหญิง มีส่วนร่วมกิจกรรมสหกรณ์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมกิจกรรมสหกรณ์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 30-50 ปี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปีมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลางสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวส. ขึ้นไปมีส่วนร่วมกิจกรรมสหกรณ์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่สูงสุดในระดับปานกลาง รองลงมาสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น/ปวช. มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกมากกว่า 10 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมกิจกรรมสหกรณ์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 1-5 ปีมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 6-10 ปีมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลของการวิจัยทั้งโดยรวม และด้านธุรกิจสินเชื่อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 ด้านธุรกิจสินเชื่อ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการเป็นสมาชิก พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตร เพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมกิจกรรมสหกรณ์ด้านธุรกิจสินเชื่อโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมกิจกรรมสหกรณ์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 30-50 ปี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปีมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น/ปวช.มีส่วนร่วมกิจกรรมสหกรณ์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวส. ขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษาระดับศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก

1-5 ปี มีส่วนร่วมกิจกรรมสหกรณ์ด้านโดยรวมนี้อายุเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกมากกว่า 10 ปีขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 6-10 ปีมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลางสาเหตุที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ ทั้งนี้เนื่องจาก สมาชิกสหกรณ์การเกษตร ต้องการให้สหกรณ์การเกษตรบ้านเขี้ยวหลานจำกัด อำเภอบ้านตาขุนเห็นประโยชน์ที่สมาชิกคาดว่าจะได้รับจากสหกรณ์ เป็นสิ่งจูงใจที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจที่จะร่วมมือ หรือไม่ร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ของสหกรณ์ โดยทั่วไปถ้ามีสมาชิกคาดว่าผลประโยชน์ที่เขาคาดว่าจะได้รับ จากการเข้าร่วมกิจกรรมใดกับสหกรณ์จะน้อยกว่าหรือไม่ดีไปกว่าผลประโยชน์ที่เขาจะได้รับจากการทำกิจกรรมนั้น โดยลำพังแต่ผู้เดียวแล้วเขามักจะไม่สนใจเข้าร่วมในกิจกรรมนั้นๆ ในทางตรงกันข้ามสมาชิกจะให้ความสนใจ และอยากเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสหกรณ์ที่เขาคาดว่าจะได้รับผลประโยชน์มากกว่าการที่จะเข้าไปทำกิจกรรมนั้นโดยลำพัง

2.2 ด้านธุรกิจขายจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการเป็นสมาชิกโดยรวม พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตร เพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมกิจกรรมสหกรณ์ด้านธุรกิจขายโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมกิจกรรมสหกรณ์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 30-50 ปี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปีมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวส. ขึ้นไปมีส่วนร่วมกิจกรรมสหกรณ์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น/ปวช. มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 1-5 ปี มีส่วนร่วมกิจกรรมสหกรณ์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 6-10 ปีและระยะเวลาการเป็นสมาชิกมากกว่า 10 ปีขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากันอยู่ในระดับปานกลางสาเหตุที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ ทั้งนี้เนื่องจาก สมาชิกสหกรณ์การเกษตรต้องการให้สหกรณ์การเกษตรบ้านเขี้ยวหลานจำกัด อำเภอบ้านตาขุนต้องการเห็นสมาชิกสหกรณ์เป็นเจ้าของ และมีสิทธิที่จะเป็นกรรมการสหกรณ์และควบคุมกิจการสหกรณ์เท่าเทียมกันทุกคน ดังนั้นหน้าที่เบื้องต้นของสหกรณ์ได้แก่การจัดบริการสนองความต้องการของสมาชิก สมาชิกจึงมีความจำเป็นที่จะต้องคอยติดตามกิจการของสหกรณ์ และติดต่อกับสหกรณ์ด้วยตนเองอยู่เสมอ โดยปกติสมาชิกส่วนใหญ่จะไม่ทราบถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของตนที่จะพึงมีต่อสหกรณ์ จึงเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินที่จะต้องช่วยให้สมาชิกได้เข้าใจถึงบทบาทของสมาชิกในการจัดการสหกรณ์ และจะต้องหาทางและเปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงออกถึงความจำเป็นและความความต้องการของเขา เพื่อจะได้จัดการสหกรณ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก

2.3 ด้านธุรกิจซื้อ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการเป็นสมาชิกโดยรวม พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมกิจกรรมสหกรณ์ด้านธุรกิจซื้อโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมกิจกรรมสหกรณ์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 30-50 ปี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปีมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวส. ขึ้นไปมีส่วนร่วมกิจกรรมสหกรณ์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น/ปวช. มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น/ปวช. มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลางสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมกิจกรรมสหกรณ์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 1-5 ปีมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 6-10 ปีมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลางสาเหตุที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ ทั้งนี้เนื่องจาก สมาชิกสหกรณ์การเกษตรต้องการให้สหกรณ์การเกษตรบ้านเขี้ยวหลานจำกัด อำเภอบ้านตาขุน มีการส่งเสริมความเป็นอยู่ของสมาชิกให้สมาชิกสหกรณ์การเกษตรให้มีชีวิตที่ดีขึ้นกว่าเดิม ด้วยการสมาชิกจะซื้อสิ่งของได้ในราคาถูกกว่าการซื้อด้วยเงินสด หรือราคาในท้องตลาดทั่วไป

2.4 ด้านการรับฝากเงินจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการเป็นสมาชิกโดยรวม พบว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมกิจกรรมสหกรณ์ด้านการรับฝากเงินโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 30-50 ปีมีส่วนร่วมกิจกรรมสหกรณ์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และสมาชิกสหกรณ์

การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปีมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวส.ขึ้นไปมีส่วนร่วมกิจกรรมสหกรณ์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา และระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น/ปวช. มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากันอยู่ในระดับปานกลาง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมกิจกรรมสหกรณ์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 1-5 ปีมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 6-10 ปีมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลางสาเหตุที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรยังขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ด้านการรับฝากเงินกับสหกรณ์การเกษตรบ้านเชียงหวานจำกัด อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานีซึ่งการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีส่วนสำคัญในการที่จะพัฒนาระบบสหกรณ์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ที่ว่า สหกรณ์การเกษตรดำเนินธุรกิจแบบอเนกประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกดำเนินธุรกิจร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือส่วนรวม โดยใช้หลักคุณธรรม จริยธรรมอันดีงามตามพื้นฐานของมนุษย์ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและส่วนรวมให้มีคุณภาพที่ดีทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมกิจกรรมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบ้านเชียงหวานจำกัด อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้
 - 1.1 ด้านธุรกิจสินเชื่อสหกรณ์การเกษตรบ้านเชียงหวานจำกัด ควรดำเนินการหาทุนโดยวิธีการต่างๆ เช่น การเรียกทุน สะสมเงินสมรอง กู้เงินจากสถาบันการเงินต่างๆ หรือแหล่งเงินอื่น เพื่อช่วยเหลือกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ซึ่งเป็นการให้สมาชิกได้กู้เงินระยะปานกลางกับสหกรณ์รวมถึงการกู้ในระยะอื่นด้วย
 - 1.2 ด้านธุรกิจขาย สหกรณ์การเกษตรบ้านเชียงหวานจำกัด ควรสนับสนุน และส่งเสริมให้สมาชิกการเกษตรบ้านเชียงหวาน จำกัดได้รับเงินเฉลี่ยคืนจากการขายยางพาราและปาล์มน้ำมันกับสหกรณ์
 - 1.3 ด้านธุรกิจซื้อ สหกรณ์การเกษตรบ้านเชียงหวานจำกัด ควรสนับสนุน และส่งเสริมให้สมาชิกการเกษตรบ้านเชียงหวาน จำกัดได้รับเงินเฉลี่ยคืนจากการซื้อสินค้ากับสหกรณ์
 - 1.4 ด้านการรับฝากเงิน สหกรณ์การเกษตรบ้านเชียงหวานจำกัด ควรสนับสนุน และส่งเสริมให้สมาชิกการเกษตรบ้านเชียงหวาน จำกัดชักชวนให้เพื่อนสมาชิกฝากเงินกับสหกรณ์โดยชี้ให้เห็นข้อดี คือสหกรณ์ไม่หักภาษีจากดอกเบี้ยเงินฝาก
2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยจากการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมกิจกรรมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบ้านเชียงหวานจำกัด อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้
 - 2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ บทบาทของสหกรณ์การเกษตรในการสนับสนุน และส่งเสริมให้สมาชิกสหกรณ์การเกษตรได้รับเงินเฉลี่ยคืนจากการขายยางพารา และปาล์มน้ำมันกับสหกรณ์
 - 2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจกรรมของสหกรณ์การเกษตรในดำเนินการหาทุนโดยวิธีการต่างๆ เช่น การเรียกทุน สะสมเงินสมรอง กู้เงินจากสถาบันการเงินต่างๆ หรือแหล่งเงินอื่น เพื่อช่วยเหลือกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ซึ่งเป็นการให้สมาชิกได้กู้เงินระยะปานกลางกับสหกรณ์
 - 2.3 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการฝากเงินกับสหกรณ์

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2554). *การสหกรณ์ในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการเกษตร.
- ธำนิษฐ์ ศิลปจารุ. (2550). *วิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ*. กรุงเทพฯ: วี.อินเตอร์.
- บุญมี จันทวงศ์. (2543). *ระบบสหกรณ์กับการพัฒนาประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เรืองยศ นันทเสน. (2532). *การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการทำธุรกิจกับสหกรณ์ของสมาชิก: ศึกษาเฉพาะกรณีของสหกรณ์การเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน*. กรุงเทพฯ: กองวิชาการ กรมส่งเสริมสหกรณ์.
- สงศรี ชมพวงค์. (2549). *การวิจัย*. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.